

PALAESTRA LATINA

SUMMARIUM

ANDREAS AVENARIUS, (Jové).

COMMERCIUM EPISTULARE.

HYMNI S. ANDREAE APOSTOLI QUINQUE, (A. Avenarius).

IN PRIMIS VESPERIS, AD MATUTINUM, AD LAUDES, ITEM AD LAUDES, IN SECUNDIS VESPERIS.

IN ANDREAM APOSTOLUM, (Remundus, Stus. Damasus).

SEQUENTIA STI. ANDREAE APOSTOLI, (Adamus a Sto. Victore),

PROBLEMA GEOMETRICUM, (A. Avenarius).

NARRAGONIA ET CROCODILOPOLIS, (Viator).

PER ORBEM, (J. M. Jiménez).

BIBLIOGRAPHIA, (E. Jové, H. Martija).

REX ALNORUM, (Viator).

EXERCITATIONES SCHOLARES, (Villasante).

Ordinarii atque Superiorum permisso

Rex alnorum --- Erlkönig. ⁽¹⁾

I

Quisnam per tenebras equitat tam serus et austrum?
Est pater una cum filiolo minimo.
Amplexu patrio puerum prensat retinetque
Ulnis firmiter ac sollicitus refovet.

II

—Fili mi, quare faciem sic anxius abdis?
—Alnorum regem nonne tuere, pater?
Alnorum regem diademate, crine decorum?
—Est nebulae solum, mi puer, illa strues.

III

«Eja veni mecum, dulcis puer optime! Tecum
Jucundos ludos ludere jam cupio.
Multi flores sunt in litore versicolores;
Vestes auratas, serica mater habet.»

IV

—Mi pater, alme pater mi, nonne, quod exhibet, audis.
Alnorum regis vox tenuis mihi nunc?
—Tranquillus maneat, fili, requiesce! Susurrat
Per frondes siccas turbidus auster adhuc.

V

«Visne, puella tener, sociatus me comitari?
En tibi filiolae prospicient nigiles.
Filiolae noctu saltant choreas modulatae,
Cunis impositus mulsus habebis eis.»

VI

—Mi pater, alme pater mi, nonne vides procul illic
Alnorum regis filiolas piceas?
—Fili mi, fii, discerno lucida cuncta:
En salicum veterum pallida forma patet.

VII

«Carus es ipse mihi specieque tua trahor; ire
Sponte tua non vis? Vi subigere mea».
—Mi pater, alme pater, nunc rex me carpit et urget,
Alnorum Rex vael me violavit atrox!

VIII

Tum pater horret, equum citat et stimulat properatque
Flet puer in brachiis, dat gemitus ululans.
Arripit ille casae tandem vix limen anhelus:
Ast puer in brachiis morte solutus erat.

(Vertit VIATOR)

(1) Hoc Goëthlii poema vidimus stiam latine redditum in Alma Roma mense Aprilis hujus vertentis anni et in Scriptore Latino mense Martio anno MCMXI.

PALAESTRA LATINA

MENSTRUUS DE LATINITATE COMMENTARIUS

Pretium subnotationis annuae, solutione antelata, est 6 pesselarum in Hispania, 7 in America et Lusitania, 8 in reliquis civitatibus. Pretium mittatur oportet ad Administratorem: CERVERA (Lérida) - Universidad - España.

ANDREAS AVENARIUS

Placet hoc numero memoriam celebrare amici quem primum dilexi, quem postea amavi, quem hodie habeo cordi conjunctissimum: *Andream* dico *Avenarium* qui Germanico nomine *Haberl*, Socius est Verbi Divini (S. V. D.). Mense Februario vertentis anni Sacerdotii quintum et vigesimum annum est ingressus, ac proinde argenteas quas hodie vocant celebrat sacerdotales nuptias seu primum jubilaeum. Nos igitur cum eo jubilabimus, et quidem propriis ipsius hymnis quos olim composuit ut Sanctum Patronum suum Beatum Apostolum *Andream* concineret. Me eum dilexisse primum dixi, et quidem inter alios nostrae memoriae scriptores Latinos, eo potissimum candore et verborum simplicitate et perspicuitate quam adspirant ejus Latinae lucubrationes. Amavi autem cum tam liberaliter meum litterarum commercium in *Alma Roma* non modo non renuit, sed potius amicissime suscepit. Cordi tandem meo mirifice conjunctus est, praeter cetera, quia incoepo nostro PALAESTRAE LATINAE facile opem suam et ferre promisit et indefesse praestitit. Nunc demum non solum operam suam ei navat, sed ad nostram redactionem fratrem in religione suum *Viatores* traxit, qui hoc anno dramatica actione «Narragonia» lectorum nostrorum faciet delicias.

Faxit Deus ut annos primi Jubilaei Sacerdotalis possit amicus non solum duplicare sed et triplicare et multiplicare in gloriam Dei et salutem animarum.

EMMANUEL JOVÉ, C. M. F.

Commercium epistulare

Andreas Avenarius S. U. D. Emmanueli Jové C. M. F. fratri salutem.

Ostendam brevi celeriterque me interim non fuisse pigrum in re Palaestrae. Significaveram enim exspectare me ex dono Steylensi dramaticam actionem, quae referri posset in Palaestrae foliis. *Viator*, veteranus magister, his annis complures fabulas verterat in Latinum, unam tragicomicam, cui «Narragoniae» dedit nomen; primam, cum etiam magna industria exscripsisset, ante octo dies ad me dedit. Cum perlegissem pauca optimum factu arbitrabar typographis hac machina singulos actus dare in singula folia.

Vellem misisset primum drama «Vitum» aut «Amantem» nam, nisi me fallit memoria, haec vertit in Latinum. Nunc autem dedit «Narragoniam» a se excogitatam. Perlegite et, si idoneam judicaveritis, edite; si minus remittite. Sed si sumetis, ut cuncta ita inseratis ut ipse Viator proponit, vehementer rogo. Habes de «Narragonia».

Elucet ex cerussa nostrum Patrem Maul *Viatores* ab se velle vocitari ab omnibus, quem se ipse vocavit saltem ex quo novi, ex anno 1898. Idem Viator nuper ad me dedit exemplum «Regis Alnorum», quem ipse verterat in Latinum, atque eodem verterat tempore, quo in «Alma Roma» alius quispiam idem carmen edidit. Etiam istam elucubrationem tibi transmisi et facio potestatem edendi, si vis.

Per haec omnia, oro, ut simul acceperis, significes accepta esse, ne sollicitus sim. Omnia reliqua tuae permitto prudentiae et iudicio tuo. Cura diligenter ut valeas, et semper cogita eum bene valere, qui, sicut apiculae ex omnibus floribus mel exsugunt, sic ex omnibus rebus fructum sciat carpere laetitiae. Gaudeamus igitur.

Tirschenreuthi, Kal. Junniis.

Emmanuel Jové C. M. F. Andreae Avenario socio carissimo, s. p. d.

Sicut recte monuisti de accepta Viatoris actione drammatica et de tuis litteris ceterisque adjunctis rebus placet te confestim certiore facere, ne amplius sollicitus fueris. Perfunctorie Narragoniam legi et mihi sum persuasus actionem fore lectoribus perjucundam et ad Latinitatem familiaris usus commodissimam. Quomodo gratias habeam tibi debitas nescio qui Palaestrae munus adeo pretiosum procuraſti, et claro Viatori qui tam facile ad nos edendum remitti voluerit. Sed ad eum directe etiam scribam. Video totum subsequentem studiorum cursum de sectione «Conloquium in schola» fore supersedendum, neque quicquam de ea laborandum. Quid si Narragoniae addidero Andreae carmina tua tuasque lucubrationes quas promittis impigre te esse compositurum? Etiam edemus data opportunitate «Regem alnorum».

Cerussatas epistulas Viatoris cum socio legi quas iterum legemus ne jota unum aut unum apicem ab ejus voluntate divertamus. De typocrusi alias. Claro viro Viatori quinque mittam numerorum exemplaria ubi Narragoniam editam exhibebimus ut tanto ejus beneficio aliquatenus respondeamus. Manifestaria ejusdem tabellaria bene recensita manent.

Fac valeas et cura ut aestivales feriae tibi optimae sint valetudini.

Cervariae dabam VI Idus Junias.

Hymni S. Andreae Apostoli quinque.

Quo die Amalphi festive agitur Andreae apostoli translatio, sic post sacram mensam precantur liturgi: Tribue, quasumus, Domine, familiae tuae, ut exultationem cordis sui, quam de beati Andreae, apostoli tui, veneratione percepit, et secura concelebrat et tota semper mente sc̄ctetur. Quam exultationem si experiuntur, quicumque apostolum crucis colunt, mirumne erit aliquem ex eadem veneratione capere fructum, quibus, ut mihi, obtigit Andreae ut appellentur nomine? Facile igitur te, qui haec legis, adducam, ut mihi credas affirmanti semper me ex quo haec Latina studia sum ingressus, aucupatum esse, si quid patroni metricarum laudum possem reperire. Sed praeter sequentiam Adami Victorini et elegantia quaedam Francis Remundi S. J. disticha, et brevem de nomine Andreae hymnum S. Damasi papae iambicum nihil sum assecutus. Novam postea spem fecerunt carmina Santolii Victorini, hymnographi (1630-1697), quem Bossueto illi nuntiasset videram inchoatos esse hymnos Andreanos. Factum deinde est, ut hymnorum Santolinorum librum ipse nancisceretur omnium, quo in libro anno 1698 edito ne vestigium quidem est hymni Andreani. Tum vero ego, ne rem mihi inprimis jucundam desiderarem diutius, errans per has agrorum et silvarum solitudines mense Novembri anni 1933 ipse conflavi sex augusto patrono carmina, quorum quinque — nam sextum privati est argumenti — ad Emmanuelem Jové, ut ad amicum, dedi, facta etiam potestate, ut, si videretur aptum, Palaestrae foliis committeret. Nam sic mecum statuebam: fieri posse, ut alii ejusdem Andreanae clientelae viri simili atque ego tenerentur desiderio, quibus me sic putabam facere gratum. In ipsis tamen versibus, si qui frustra quaesierint ignes poetarum, aperte fateor non esse poetam me, sed hic praeter spem condidisse, quod melodias pateretur libri antiphonalis.⁽¹⁾ Quod canonicis horis attribui, factum intellige, ut indicaretur, quem ordinem faceret ratio rei et temporis. Est igitur «Ad te nemo venit» prima Andreae apud Jesum introductio, quae Joannis primo scribitur. «Quem nocte prima», est quaedam quasi divinatio vel vaticinatio futurae vitae Apostoli, facta ab eo, qui se interesse finxerit, cum ex mari Galilaeo a Domino cum Petro vocatus est Andreas, ut est in Matthaei quarto. «Plausus Angelicus» et «Num quis Andream» numerose referunt, quae de tanti viri tradi solent exitu, quaeque de ea re sunt in breviario Romano. «Decora lux» circumscribit poetice illud Ecclesiae «Dilexit Andream Dominus in odorem suavitatis». Sed jam qualis sit res, cognosce ex ipsis carminibus.

ANDREAS AVENARIUS.

(1) «Ad te nemo venit» hendecasyllabicum carmen, quo metro Santolius usus est in tribus elegantissimis hymnis assumptae in caelum Virginis. Modi canendi extant duo. In libro Descleano, qui inscribitur vel «Liber usualis» vel «Manuale» huius metri est hymnus «O quam glorifica». Alter modus est in appendice hymnorum Santolinorum editorum anno 1698. Quo ex appendice tibi, si jusseris quinque aut sex modos praesentabo metri Alcaici. «Plausus Angelicos» aptissime mutuabitur notas hymni, qui est complurium martyrum: «Sanctorum meritis», vel huius: «Festivis resonent», qui hymnus canitur kal. Jul. de pretiosissimo Jesu sanguine, vel certe illius «Jam toto subitus vesper eat polo» diei septem dolorum Virginis mense Septembri «Num quis Andream» habet in antiphonali cantum multiplicem sed suaviozem nullum, quam quo S. Joseph XIV kal. Apr. canitur in laudibus: Iste quem laeti colimus «Decora lux» cum audisti ipsa tibi verba referunt melodiam Petri et Pauli Apostolorum. Sed nanciscemur alteram melodiam, si notas aut quinti aut quarti senarii versus omiserimus huius hymni: «Quodcumque in orbe» qui hymnus canitur in vespere utriusque S. Petri cathedrae, vel si superposuerimus notas hymni S. Elisabeth reginae Portugalliae, qui est in laudibus et sic est: «Opes decusque regium reliqueras».

In Andream Apostolum

In primis vespere

*Ad te nemo venit, Christe Redemptor,
Patris ni sequitur numine tractus:
Frater te sequitur, respice, Petri—
Agnum te didicit voce Johannis.*

*Quam prudens sequeris, sancte patrone,
Jesum qui facilem se tibi praebens
Tecto te recipit seque superna
Primo discipulo luce revelat.*

*Jesu colloquio flammeus exis;
Cui nunc injicias, quos geris ignes?—
O germane Simon, quanta voluptas!
Messiam licuit cernere coram.*

*Incensumque tua voce videre
Christum tu properas tradere Christo
Fratrem. Sic iterum deliciarum
Felix ipse bibis fonte reperto.*

*Dum rursus satiat gratia Christi
Te, fratremque novo nomine signat:
Nescis, ipse videt munera vitae
Vobis perque cruces regna parata.*

*Te ductore Petro quam bene fratri,
Andrea, patuit janua Christi:
Te monstrante viam quaerere Jesum
Firmo vestigio nos juvet usque!*

*Patri maxima laus cuncta creanti
Par laus, Nate, tibi, condere terris
Patri qui satagis regna. Sit almo
Regnum Spiritui par animanti. Amen.*

AD MATUTINUM

Quem nocte prima consilii Angelum
 Nosti superni, litore inambulat;
 Exiuit, Andrea, vocare
 Sortis apostolicae sodales.
 Nunc teque contra constitit et Petrum
 Verbum Dei, quod saecula fuderat;
 Utrumque compellat: Venite
 Prendere vos homines docebo.
 Audisse vocem sufficet tibi;
 Cum fratre navem, retia deserens,
 Caros relinques, cuncta temnes
 Assiduus comes esse Jesu.
 O ter beatum, quem radiaverit
 SOL luce pura JUSTITIAE propel!
 Spectabis, Andrea, stupendum
 Caeligeni specimen magistri.
 Et tres per annos aure avida bibes,
 Ex ore Verbi quae fluet aureo
 Doctrina vitae sempiternae,
 Inque dies sacra flamma crescet.
 Erga magistrum crescet amor tibi
 Tam mansuetum, tam facilem, bonum;
 Verusque cum Jesu sodalis
 Laetaque duraque partieris.

Ut primus introducis apostolum,
 Christo Petrum, sic primitias ei
 Idem feres gentilitatis,
 Quod minus ausus erat Pbilippus.
 Succedet autem — credere mens fugit —
 Jesu perempti funereus dolor;
 Illis diebus spe cadente
 Terror erit lacrimae pudorque.
 Confide! surget fortior inferis.
 Confide! scandet — testis eris — polum,
 Et Spiritus pulso timore
 Ignea vis faciet triumphos.
 Piscator hamum, quam trepidans adhuc,
 Portabis orbi nil trepidans crucem.
 Te reddet olim crux vicissim
 Discipulum similis magistro.
 O quam pusillos haec series tuae
 Vitae futurae nos facit! Et tamen,
 Si tu juvas — est hoc patroni —
 Vivere more tuo placebit.
 Qui te vocavit, gloria sit Patri,
 Qui te vocatum fecit apostolum
 Par Filio sit laus, sit aequa
 Spiritui tibi cuncta danti. Amen.

Catalogus Sodalium Societatis Verbi Divini ineunte anno 1934

Episcopi	8	Novicii Clerici	363
Praefecti Apostolici	2	Fratres laici	1.448
Administrator Apostolicus.	1	Novicii laici	373
Rdi. Patres.	1.234	Aspirantes statum clericorum.	3.909
Neopresbyteri	34	Aspirantes statum fratrum laicorum	356
Fratres Clerici	512		

Servus Dei P. Arnoldus Janssen Fundator est Operis Missionarii Steylensis, natus in oppido Goch 5 - XI - 1837, mortuus Steylae 15 - I - 1904.

Santo Andreae Apostolo

ITEM AD LAUDES

Plausus Angelicos quod ciet aemulos
Primi Christiadae martyrium crucis
Quem spectare iuvat, prodigium viri
Graecorum properet Patras.

Hic Christi segetem dum colit impiger
Andreas rapitur iudicis ad feri
Sedes, occiduus ni taceat crucem
Saevo supplicio crucis.

Quantas delicias, quamve melodiam,
Aegea, memoras discipulo crucis!
Hunc, si concilias regna vel omnia
Mundi, laetificas minus.

Contemptisque tuis condicionibus
Procedit senior, crux ubi eum manet;
Nil haec verba sonant, oscula, nec, cruci
Quae fert, significant tibi?

Lignum supplicii vivit Apostolo;
Non sponsam potuit suavius alloqui
Sponsus, quantenere nunc loquitur suae
Andreas crucis arbori.

Cur non, inquit, amem sideribus magis
Jesu purpureo sanguine fulgidam
Et tacto Domini corpore gemmeam
Hanc sponsam veluti trabem?

Cur non, inquit, amem, semita quae fuit
Verbo certa Deo se dare servulo,
Servo tuta via est ad Domini domos?
Salve crux ter amabilis!

Post haec erigitur pondere martyr
Trabs ornata. Suo jam propior duci
Andreas oculis prospicit aethera
Celsis. Flet populus patrem.

Heros interea caelituum loca
Jam maiore sui parte tenens, gregi
Dissuadet lacrimas, assidue quoque
Christum de cruce praedicat.

Nubes ecce semel luce vel altera
Pendentis faciem turbat Apostoli:
Ardens turba senem solvere venerat
Invito neque iudice.

Blandis ille petit vocibus, hoc suae
Damnum ne faciant laetitiae, modo
Supplex Christe tibi, reddere jam sinas
In ligno tibi spiritum.

Votis prompta fides caelitus additur:
Pura luce jubar mergit apostolum;
Jesus discipulum tollit in aethera
Regni participem sui.

Regni participem crux tua te facit
Aeternumque manet gloria te crucis;
Aeternumque tibi crux sociat Petrum:
Primis gloria crux datur.

Haec nos scire nihil profuerit, neque
Obtrectare cruci dedoceat pudor?
An tandem placeat scire crucem Petro
Andreae quae praecambulis?

His Jesu ducibus laus eat a cruce
Nostra magna tibi, qui cruce nos beas
Summo magna Patri, Spiritui quoque,
Cujus flamine vincimus. Amen.

Santo Andreae Apostolo

A D L A U D E S

Num quis Andream vocitavit amplam
Gustet ut cenam, quia sic renidet,
Et, senex quamquam graditur vel acri
Pube relicta?

Nemo mortalis vocat, at magister
Quem sibi quondam Galilaea primum
Stagna miserunt, hodie, sodalem
Transferet astris.

Ibit Andreas superas in aulas
Fratre cum Petro. Decet hoc: magister
Quos sibi primos sociarat, his est
Cruce via caeli.

Cruce ea Andream modo praeparata
Judicis ira velut ara spectat
Vidimam, fervens ut acerra prunis
Turis honorem

Nunc is accurrit faciem decorus,
Flente quae stipat studiis caterva,
Stipiti caeli sapiens propinqui
Brachia tendit.

Ceu quis uxori reliquisque caris
Nunc redux tandem: geminat salutes
Magnus Andreas: «Bona cruce alumno,
Cruce mea salve».

Quam diu quaero! Fugis et petentem!
Suscitas nescis? fugiens amorem.
Nulla jam te vis rapiet. Tenebo.
Es mea vita.

Osculat lignum, necis et ministris
Membra permittit. Mora nulla. Scandit
Hic crucem currum velut imperator
Quando triumphat.

Artuum pendit nihili dolores,
Cruce ei vernat quia margaritis
Membra per Christi, roseoque fulget
Sanguine Christi.

Visus et veri sibi Christianus
Nominis tandem, cruce quod magistrum
Redderet, jaecat velut igne fusa
Verba salutis.

At minus plebes patiens theatri
Funebri patrem validis reposcit
Vocibus, quin et parat innocentem
Solvere ligno.

Sentit Andreas; petit a caterva
Ne suum coeptis iter impedirent,
Blandiens Jesum rogat et magistrum
In cruce mortem.

Audit Andream bonus et magister:
Caelitus fusum jubar omne velat
Corpus, et sursum redeunte luce
Hic abit una.

Ore festivo Dominus recepit,
Et: «Veni dixit» videas in aevum,
Quas domos felix habitem, quod olim
Scire volebas.

Sic et Andream solio locavit,
Ordini celso quod Apostolorum
Ipse promisit, dedit et sereno
Lumine mergi.

Nomen aeternum cruce comparavit
Christus, aeternum cruce Christianus
Primus Andreas, referens magistrum
Vel cruce fixus.

Luce nunc tanta radiante terris
Gloriam Patri damus atque Nato,
Flamini Sancto quoque roboranti
In cruce salvos. Amen.

Sto. ANDREAE Apostolo.

In secundis Vesperis.

*Decora lux aeternitatis auream
Diem beatis irrigavit ignibus,
Apostolorum quae dedit mitissimo
Vitam serenam, dat lucem clientulis.*

*Quod es secutus carne velatum Deum,
Ei fidelis in tentationibus,
Quod es secutus ad durae necem crucis:
Nunc ille regnum Patris tecum dividit.*

*Quondam piscator, princeps nunc Ecclesiae
Ignotus olim, fax nunc orbis fulgida
Imbellis ante, nunc invictus ignis es:
Talem te Jesus cogitavit ad mare.*

*Talem te format Verbi conversatio,
Talem te firmat Virtus ex alto data;
Te turis instar Verbum delegit Patri,
Odorem spiras vivus atque mortuus.*

*Tus sunt labores tot pro Christi nomine
Diffusum longis per salebras cursibus
Tus illa multa pectoris suspiria:
Et deflagrasti totus suspensus cruce.*

*Fac nos Andrea suavitate perfrui
Odoris hujus, fac nos Christo vivere
Tuis exemplis et pavere fac minus,
Qua sic excellis cunctis saeculis, crucem.*

*Qui te creavit, laus sit aeterno Patri.
Qui te vocavit in terris apostolum
Et te formavit compar sit laus Filio.
Charismatum non sit minor laus Flamini. Amen.*

Sto. Andreae Apostolo

Aspice cognato pendentes stipite fratres!
O felix ortu foedus et interitum!
Una parens fuerat vitae parentis utrique
Alterius vitae crux fuit una parens.
Lac ut idem in partu, sic idem in funere sanguis
Fratribus una fuit vitaque morsque soror.
Fecundum aequoreas jactarunt rete per undas
Arte una, simili munere, amore pari.
Alter at inversa moriens jacet arbore pressus,
Alter in elato stipite rectus obit.
Oppositus capiti pes jungitur, oscula ut alter
Possit in alterius figere cara pede.
Hic capite ille polum pulsat pede cedit olympus
Et tandem victas pandit utrique fores.
Quam bene ballistis quatiuntur talibus astra
Sive pedem frangas seu quatiendo caput!
Vivite nunc, gemini proceres, unusque duobus
Et vitae et mortis laude triumphus eat!

REMUNDUS, S. J.

In Andream Apostolum

Hymnus Sti. Damasi Papae.

Decus sacrati nominis
Vitamque nomen exprimens;
Hoc te decorum praedicat
Crucis beatæ gloria.

Quem crux ad alta provehit,
Crux quem beata diligit
Cui crux amara praeparat
Lucis futurae gaudia.

Andrea, Christi apostole,
Hoc ipso jam vocabulo
Signaris, isto nomine
Decorus idem mystice.

In te crucis mysterium
Fluit gemello stigmatè
Dum probra vincis per crucem
Crucisque pandis sanguinem.

Jam nos foveto languidos
Curamque nostri suscipe
Quo per crucis victoriam
Caeli petamus patriam. Amen.

Sequentia Sti. Andreae Apostoli

*Exultemus et laetemur
Et Andreae delectemur
Laudibus Apostoli.
Hujus fidem dogma mores
Et pro Christo tot labores
Digne decet recoli.*

*Hic ad fidem Petrum duxit
Cui primum lux illuxit
Johannis indicio.
Secus mare Galilaeae
Petri simul et Andreae
Sequitur electio.*

*Ambo prius piscatores
Verbi fiunt assertores
Et forma iustitiae.
Rete laxant in capturam
Vigilemque gerunt curam
Nascentis Ecclesiae.*

*A fratre dividitur
Et in partes mittitur
Andreas Achajae:
In Andreae retia
Currit Dei gratia
Magna pars provinciae*

*Fide, vita, verbo, signis,
Doctor pius et insignis
Cor informat populi.
Ut Aegeas comperit,
Quid Andreas egerit,
Irae surgunt stimuli.*

*Mens secure, mens virilis,
Cui praesens vita vilis,
Viget patientia
Blandimentis aut tormentis
Non enervat robur mentis
Judicis insania.*

*Crucem videns praeparari
Suo gestit conformari
Magistro discipulus.
Mors pro morte solvitur,
Et crucis appetitur
Triumphalis titulus.*

*In cruce vixit biduum
Victurus in perpetuum,
Nec vult volente populo
Deponi de patibulo.
Hora fere dimidia
Luce perfusus nimia,
Cum luce cum laetitia
Pergit ad lucis atria.*

*O Andrea gloriose,
Cujus preces pretiosae,
Cujus mortis luminosae
Dulcis est memoria.
Ab hac valle lacrimarum
Nos ad illud lumen clarum,
Pie pastor animarum,
Tua transfer gratia. Amen.*

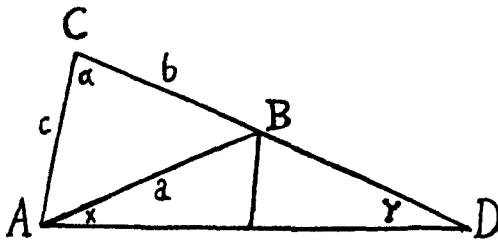
ADAMUS A STO. VICTORE.

Problema geometricum

Construe triangulum ex linea extenta in longitudinem duorum laterum $a+b$, latere c , angulo α .

Tribus partibus ejusmodi absolvuntur proposita: analysi, constructione, demonstratione.

1. Sit igitur, quod ad sinistram delineatum vides triangulum ABC, simile construendo illi triangulo. Datam esse diximus lineam conjunctorum laterum a et b , et, quoniam etiam angulus α notus est et c latus, facillimum sane erit construere hoc triangulum, quod

est CDA. Quaerendum tantum est illud punctum B, ubi a latus tangat lineam CD. Neque vero difficile est etiam id invenire. Nam si tantundem spatii est ex puncto D ad punctum B, quantum ex A ad B, cum trianguli, quod est ABD, duo latera sint ejusdem longi-

itudinis, duo quoque anguli, x et y ejusdem sunt amplitudinis. Et sic comparata sunt, quae viam faciant ad punctum B. Triangulum ABC construi potest.

2. Et haec constructionis est ratio: Posita quae data est linea CD, laterum dumtaxat a et b , ad eandem lineam ex puncto c admoveo datum angulum α , cujus alterum latus ex eodem puncto duco in longitudinem lineae c , quae item data erat. Quae ubi desiit ad punctum A, ex eo puncto rectam duco lineam ad punctum D. Sic majus illud triangulum effeci, quod est CDA. Reliquum est, ut ad punctum B inveniatur via et sunt viae duae. Aut enim, quem effecimus angulum y (vel CDA) ex puncto A ad lineam AD applicamus, cujus latus alterum directo productum ubi tangit lineam CD construendum absolvit triangulum ABC. aut, cum ex media linea AD ducta, recta linea lineam CD tetigerit, hoc punctum cum A jungo. Est enim dogma geometricum: in triangulo *isoscele* linea erecta ex media ima in aequales partes secari oppositum angulum.

3. Recto autem a nobis constructum esse, qui viderit analysin, ultro fatebitur.

ANDREAS AVENARIUS, S. V. D.

Narragonia et Crocodilopolis *(sequitur)*

- I 4, GROBIANUS *cum satellitibus et aulicis*. FALCO *viris, adolescentibus, pueris Salamandriae stipatus. Tubarum soni audiuntur ex scaena postica.*
GROBIANUS *cum satellitibus et aulicis prodit in scaenam, postea FALCO cum multis civibus et pueris Salamandriae.*

GROBIANUS. — Perfacile potestis suspicari, equites nobilissimi et milites fortissimi, quam aegre feram, quod Baro sororis meae filius in longinquam terram, id est in Centauriam profisciscatur. Quid vero eum impediatur quin, quae animo forti sibi proposuit, consequatur? Qua de causa ei, cum me orasset, libens permisi ut ex nostro Utopiae regno tot milites sibi conscriberet quot voluisset. Concedo igitur ut incolae Utopiani, quibuscumque huic expeditioni interesse placuerit, stipendia mereantur. Baroni autem augustissimo regi potestatem feci ut auctoritate publica suffultus per totum Utopiae regnum tympana pulsari iuberet milites conducturus.

FALCO. — Gratias permagnas tibi, Grobiane rex generosissime, agimus quod permisisti nobis, ut ulcisceremur virginem illustrissimam Narragoniae surreptam. Condigna est Amaranta quam liberemus ex contumelia et turpitudine captivitatis ac servitutis; imprimis agitur regni nostri honor et gloria.

- I 5. BARO, *solus; prodit barba promissa artificiose compta ornatus; dormitans.*

BARO. — Annum peregrimus ut pararem bellum Crocodilopolitanum. Restat ut expectem Bufonem peregrinum, neque prius barbam desecari volui quam responsa accepi principum, ad quos ablegaveram hunc famulum.

- I 6, BUFO, *veste itineraria indutus; BARO.*

BUFO. — Tandem aliquando mandata diligentissime executus in patriam rediit salvus et integer. (1) «Deus eum cui praecipue vult favere, mittit ad terras longinquas» (*e sinu extrahit et inspicit calendarium, id est indi-*

OMNES EQUITES, (*vocibus mixtis*). Macete, macete, Falco, magister equitum!

GROBIANUS. — Collaudo animos plenos nobilitatis, equites celcissimi. Unusquisque cum victoria parta, in patriam redierit, pro meritis afficietur praemiis amplissimis. Introeamus autem ut de expeditione instituenda iterum consultemus (*omnes discendunt*).

SALACO. — (*prodit aliquotiens tympanum pulsans; de magna charta re-clamat verba recitans:*) Narragonii cum Barone illustrissimo rege Narragoniae duce Amarantam virginem reginam ab Abdelcadero surreptam ulcisci et expeditionem in Centauriam suscipere constituerent omnes qui hic bello Crocodilopolitano interesse velint, evocantur et invitantur ut sine mora convenient ad forum olitarium, ubi ante curiam urbis vexillum rubrum erectum conspicitur. Omnibus qui nomen dederint militiae conscripti, ex hoc ipso die in antecessum stipendia sex mensium pendentur (*tympano pulsato abit*).

Sed Morpheus deus somnifer me visere videtur neque jam ocellos apertos tenere possum defatigatione oppressus (*considet humi et obdormiscit*).

cem dierum anni). Velocissime praeterfluxit annus, qui fuisse mihi videtur hora dimidia. Sed ecce herum hic animadverto dormientem. Attatatae! Quam longam alit barbam! Intellego. Usus est toto anno,

ut eam aleret (*suam ipsius barbam vel potius suum mentum attingit*).

Neque vero egomet sum barbatus. Mirum! Alibi barbae non tam celeriter crescunt quam hic (*inspicit et perscrutatur Baronis barbam*). —Papae! Laxa pendet. Jure dicitur proverbium: «Barba non facit philosophum» (*Baroni demit barbam et suo mento affigit; tum ad theatrum versus interrogat:*) Nonne barbam meam intuiti annum me hinc afuisse censetis? (*secedit; interea Baro experrectus mentum prensat*).

BARO. —Somnum meum, boni dei, prospero eventu probatur. Mercurium deum volucrum ad me voltare et in aurem dextram susurrare somnivi: «Bufo redit». Quo dicto barbam prolixam meam derasit. En video eum. Salve, mi Bufo! Nihil dubito quin quae tibi mandaveram adduxeris ad finem prosperum; nam dei ipsi te abduxerunt ex Narraonia et reduxerunt in patriam salvum et viribus integrum.

BUFO. —Itrever mairtap ni regetni te suvas.

BARO. —(*sibi loquitur*) Nescio an oblitus sit sermone patrio.

BUFO. —Sitnuc sitadnam reticilef situ- losba suteal musda.

BARO. —Nil comprehendo, quae locutus est perplexe.

BUFO. —Satlum oreffo ibit setulas mucpicnirp.

BARO. —Omninone oblitus es semonem patrium Narraoniae?

BUEO. —Sotlum te soirav munoitan semomres ividua.

BARO. —«Quousque tandem», Bufo, abutere «patientia nostra» (2)? Sermo Mesopotamius est sono miro; lamenter quod eum minime intellego, neque perscrutari possum quid effecerit. Planene oblitus es, mi Bufo, Narraoniae loquelam ut ne comprehendas quidem, quae ex te modo quaesivi?

BUFO. —Hujus linguae oblitus sum prorsus; at hoc unum tibi possum nuntiare, omnes quos adii, principes exterarum nationum, laetos promissis fore, ut magnis copiis stipati quamprimum convenirent ante Crocodiopolim Mammuti, et filio ejus raptori bellum illaturi. (3) «Rex evocavi et omnes, omnes convenerunt»,

BARO. —Optime, optime, mi Bufo. Sed iter et expeditionem parare festinemus! Nam ceterum censeo Crocodiopolim esse delendam (*abeunt*).

(*Auleum premitur*) VIATOR, S. V. D.

PER ORBEM

NECROLOGION

E. Chatelain. —Sub finem anni praeteriti, senio confectus, decessit Aemilius Chatelain octogenarius. Vir fuerat philologicis investigationibus celebris et humanorum litterarum cognitione conspicuus. Ab adolescentia poetica carmina latine conscripsit cecinitque, quibus non dedignaretur Venusinus vates. Opera e-

didit ingenti numero, vario genere ac perfectione mira: nam alia compendiosa et in discipulorum usum ordinata, alia ampla et scientificis munita praesidiis. Adnotationibus illustravit veteres scriptores Latinos fere omnes; sed reputatur omnibus operibus praecellens illud cui titulus est *Paleographie des Classiques*

(1) *Eighendorffus*, «Viator laetus». —(2) Cpr. I. orationem Ciceronis Catilinariam. —(3) Sed. Caroli Heunl illud. (a. 1813)

Latins 1884-1900. Honorifica munia funxit meritis et laboribus respondentia, cum Romae in Conlegio Gallorum, tum Parisiis in Schola Superiorum Studiorum in Universitate Sorbonensi, etc. Ipse praefuit Commentario philologico *Revue de Philologie* atque Societatem pro Studiis Latinis omnium plausu moderavit, dignusque fuit cui anno jam 1910 amici et admiratores miscellanea dicarent⁽¹⁾ Existat clarissimi Chatelain bibliographia copiosissima et selecta: ante 1924 series operum ab ipso vulgatorum ad numerum 343 perveniebat⁽²⁾. In memoriam tanti viri Dni. Marouzeau et Ernout notas bibliographicas moerenti animo conscripserunt.

M. Barone.—Dies anniversarius recurrit inopinatae mortis et lacrimandae Marii Barone eximii scriptoris, quem subnotatores et lectores ephemeridum litt. Class. Italicarum praesertim apprime norunt. Marius Barone commentarios *Aetne e Roma*, *Boll. di Filologia Classica*, *Cultura*, *Gymnasium*, *Mondo Classico*, *Rev. des Études Lat.* notis bibliographicis, disquisitionibus, laboribus praestantibus multotiens exornaverat. Nam Dom. Barone postquam institutioni ephedorum vacaverat, quod munus in gymnasiis et lyceis exercuit, in litteris Graecis et Latinis potissimum diu noctuque versabatur. Nec inconsulto uti constat ex operibus ab ipso editis, in quibus auctor mortuus adhuc vivit. In comm. *Il Mondo Classico* 1933, pag. 473 ipse Angelus Taccone moderator dolore plenus amici et commilitonis magnificat virtutes ac merita.

R. Sabbadini.—Per ephemeridem Bol. di Philol. Classica nuntium ad nos pervenit mortis R. Sabbadini scriptoris illustri ac in Universitate Pissana praceptoris. Ejus fama ita percrebuerat ut difficillimum putem, quempiam inveniri in litteris classicis initiatum, cui nomen Sabbadini, quid novum sonare videatur. R. Sabbadini de omni genere rerum rite sed strictim disseruit, at de Vergilio poeta optime et copiose. Quaestiones quae de vergilianis versibus agitantur penitus enodavit. Juvat nonnulla tantum vergiliana opera innuere: *Pomponio Leto e il Codice Mediceo di Vergilio*, 1920; *L'ecloga IV di Virgilio*, 1901; *La Composizione delle Georgiche*, *Riv. Filol.* 29, 16; *Il Primitivo disegno dell'Eneida*, 1889; *Di alcuni plurali poetici di Virgilio*, 1930; *La Biographia di Virgilio antica, medievale umanistica*, 1907, etc.

M. Tarchi.—«Alma Roma» in ipso fasciculo in quo Manfredi Tarchi carmen «Non omnis moriar» receperat, in eodem lectoribus nuntiabat ipsius desideratissimi auctori obitum (Cfr. «Alma Roma», mense maio, 1934). Nos quoque acerbo animo permoti tristissimas voces fundimus, sed tamen plane confitemur nunc ipsi M. T. verissima esse verba poetae:

Non omnis moriar multaque pars mei
Vitavit Libitinam...

P. Ercole.—Septimo Idus mart. verentis anni Pietrus Ercole vitae diem egit supremum. Ab anno MDCCCLXXXII in quo laurea ornatus fuerat Mediolani in Universitate, indefessus litteris classicis in docendo et in scribendo se totus tradidit. Ciceronianum opusculum *Bru-*

(1) *Mélanges offerts à M. E. Chatelain par ses élèves et amis*, Paris, Champion 1910.—(2) *Bibliographie de M. E. Chatelain*, Paris, Champion, 1924.

tus inscriptum accuratissime adnotavit atque Augustis Taurinorum anno 1881 edidit apud bibilophilam Loescher. In commentariis periodicis dissertationes loculentas vulgavit magnique monenti.

M. Villate, C. M. F.—Paucis abhinc mensibus inter vivos recensabamus fratrem carissimum Michaëlem Villate, cum de litteris apud Claretianos in PALAESTRA LATINA anno IV p. 123 egimus; nunc vero ad legionem eorum pertinet qui doctrinae et virtutum radiis coruscantes gloriose decesserunt.

J. Loth.—Commentarius *Emerita* t. II, p. 192 vitam operosam refert Dni. Jose-

phi Loth, qui recens obiit octogesimum septimum agens annum. In studiis celticis maxime claruit. Placet ex operibus aliqua proponere: De verbis Latinis in idiomatibus Britannis. Annotationes in lexicum Cornu-Britannicum Dni. Williams, aliaque.

J. Gianfranceschi, S. J.—Reverendus P. Johannes Gianfranceschi pontificiae novorum lynceorum academiae praeses ac vaticanae radiophoniae stationis moderator, diutino acerbissimo gutturi morbo victus, vix sexagenarius, e vita migravit.
R. I. P.

J. M. JIMÉNEZ, C. M. F.

Bibliographia

Busquet-García Bayón.—*Thesaurus Confessarii* seu brevis et accurata summula totius doctrinae moralis.—Editio nona, secunda post codicem. Venalis prostat apud «Colaboración Cultural, S. A.», alias «Coculsa»—Guzmán el Bueno, 18, Madrid; et etiam «Coculsa»—Buenavista, 14, 1.º 2.ª, Barcelona.

Opus in suo genere perfectum, verus utique thesaurus. Doctrinam Sti. Alfonsi de Ligorì brevi compendio concinnoque ordine tradit, permultis superadditis rebus Confessarii omnibus scitu necessariis. Passim et abunde adhibetur novus Codex Juris Canonici neque omittuntur Sanctarum Romanarum Congregationum responsa et recentissimae authenticae interpretationes Pontificii Commissionis ad novum codicem authentice interpretandam. Eadem quam in praecedentibus editionibus est mens in opinionibus seligendis, idemque or-

do, nonnullis passim additis aut in meliorem ordinem digestis, quae omnia 862 pagellas complent. Sequuntur tres appendices *De Bulla Sanctae Cruciatæ, De Facultatibus Ordinis Generalis et De Facultatibus Decennialibus Amariacae Latinae.*

Quod autem magis hanc super ceteras editiones longe collocat est externa ejus forma vere elegans atque manualis charta tenuissima at consistens cum vario typorum genere, divisionibus et subdivisionibus discretissimis quae facilem reddunt et lectionem et rerum in memoria retentionem.

Tandem coronatur opus utilissimo indice alphabetico rerum omnium quae in parvo illo volumine continentur. Omnibus sacerdotibus opusculum perutile cenceo, iis praesertim qui iudices conscientiarum constituti curam exercent animarum.

C. A. Juret.—*Système de la syntaxe Latine*, deuxième édition entièrement refondue — Paris, Les Belles Letres, 1933, 466 pages, 50 francs.

Alteram jam videmus post paucos annos hujus libri editionem quae operis utilitatem non parum commendat. Certe in ea inveniet vir Latinitatis studiosus multa quae frustra quaeret in aliis operibus de syntaxi Latina tractantibus. Curam habuit auctor praecipuam huic grammatices parti organicam constitutionem praebere, et ostendere quomodo varia syntaxis elementa in unum corpus conveniant quod exprimere possit humani sensus perfectam evolutionem. Hoc satis admodum esse consecutum auctorem nemo ibit inficias qui paginas omnes tam spissi operis patienter et diligenter percurrat. Sane opus illud emet non sine utilitate cui munus edocendi literas Latinas fuerit commissum sicut et illi qui latine sit scripturus.

EMMANUE LJOVÉ, C. M. F.

Petrone.—*Le Satiricon*, suivi des Poésies attribuées a Petrone et des Fragments épars. Traduction nouvelle de Maurice Rat. Classiques Garnier, Paris.

Hoc celebre opus, cujus auctor investigationibus criticis impervius mansit (alii enim Petronio Arbitro, Neronis familiari, alii auctori cuidam saec. III opus tribuunt) ad nos integrum non pervenit, ita ut nunc solum varia fragmenta supersint, collecta a Buecheler (Berolini 1862), ex quibus praecipuum repertum est Taugurii in Dalmatia anno 1650, cui annexa est celebris *cena Trimalchionis* in lucem edita a P. Petit (Parisiis anno 1664). Ad formam quod attinet, haec quasi fabula romanensis composita est instar *satyrae Menipeae* Varronianae, et ex carminibus varii metri, ex quibus potiores sunt *Trojae Halosis* et *Bellum Civile*. Petronius ita satyras contexuisse videtur, ut dicta factaque omnia, Graeco

more, ad unam referret personam Encolpii, sua fata enarrantis, res gestas disponens per varias regiones, inter quas peregrinatus ille obierat; insertis etiam quaestionibus litterariis, aliisque ejusmodi, tum narrationibus vel descriptionibus ridicularum et saepe obscaenarum rerum. Mauritius Rat cum optimis codicibus opus divisit CXLI capitibus. Interpretatio Gallica florenti stilo peracta est, nec textum Latinum dedecet. *Satiricon* sequuntur poëmatia Petronio attributa, dispersa fragmenta, quae ab auctoribus citata reperiuntur, et eximii interpretis adnotationes.

Virgilio.—*I principali episodi delle Georgiche*, con note esegetiche ed estetiche di Francesco Vinova. Casa Editrice «Ausonia», Roma, 1932.

Collectio classicorum pro scholis mediis Italicis, cui titulus *Lecta potenter* non omnia opera scriptorum latinorum continet, sed fragmenta selecta ex praecipuis. Ad hanc collectionem pertinet opusculum Francisci Vivona. Triginta novem constat pagellis, et praecipua episodica Georgicorum complectitur. Hujusmodi episodica sunt: 1) hymnus in Italiam (II, 136-178); 2) laudes vitae campestris (II, 458-540); 3) vita pastorum Lybiae et Scythiae (III, 339-383); 4) pestis animalium descriptio (III, 378-566); 5) Aristaei fabula cum episodio Orphei et Euridicis (IV, 315-558). Desideratur aliquid ex primo libro, ut prodigia quae mortem Caesaris secuta sunt. Adnotationes alumnorum mentibus accommodantur, ideoque multae quaestiones a commentaristis allatae praetermittuntur.

HENRICUS MARTIJA, C. M. F.

Prof. Emmanuel Jové, C. M. F.

Moderator

Thyographia F. Camps Calmet. — Tarregae

Exercitationes Scholares

La Liebre entre nieve.

*A un campo todo nevado
Una triste liebre viene,
Y en él ni un soto bocado
Con que alimentarse tiene.*

*Gime y tiritita de frío,
No tiene ante ella valor
La vida, que le da hastío,
Pues le falta aún calor.*

*¡Ya se marchó la alegría!
No sabe más que gemir...
¡Cuándo —dice— vendrá el día
En que pueda ya morir!...*

*¡Horror! ¡El perro ladró!
¡El cazador le persigue!...
Al punto a correr echó...
—¡Corre, corre que te sigue!*

*... Ya la existencia le gusta.
Pues burló al perro en su huida:
El peligro no le asusta,
Aunque no tiene comida.*

*Dulce el vivir le parece,
La victoria le reanima,
Y si bien de hambre perece
Vencer al perro le anima*

*Parejas corre la suerte
De este animal y del hombre;
Quiere, azaroso, la muerte;
Felix, huye hasta su nombre.*

*Hoy viene la malandanza,
Ya pasará... no os asuste;
Vendrá luego la bonanza,
Y ésta será la que os guste.*

N. B.; —Carmina haec popularia, ex Germanico latine interpretata ab AN-DREA HABERL, S. V. D., hispane interpretabatur Aloisius Villasante, Conlegii Aranzazu, alumnus.

(1) Vide num. 31 in operculis.

Infórmese del
GRAN AHORRO
en el consumo de velas
que representa el
uso de nuestro
PROTEGE-LLAMA
Patente n.º 8571
Aparato sencillo, eter-
no y que se amortiza
pronto. - Impide el la-
grimeo (aun en corrien-
tes de aire), reduce el
consumo y evita man-
chas en candeleros y
manteles.
Pida mas detalles a
CERERIA PONTIFICIA
Apartado de Correos n.º 1
ANDUJAR
(JAEN)

**Beati Ant.
M. Claret Hymnus**

Quattuor vocibus inae-
qualibus, organo comitante,
concinendus. Carmen Lati-
num ab H. Martija composi-
tum. — Hispanicum fecit et
Catalaunicum R. Iltá. — Musi-
ca a P. Thoma L. Pujadas.

2 ptae.

Apud Administratorem
Palaestrae Latinae

SANATORIUM

Nostin' novos medicationis naturalis productus....?

Formulae sunt Rdi. Dris. J. García Roca.

Contra Artritisum;

Sanatorium Depurativum.

Contra affectiones gastricas;

Sanatorium Eupepticum.

Contra restrictionem ejusque causas:

Sanatorium Purgans.

Contra phthisim in omnibus morbi periodis:

Sanatorium Regenerativum.

Contra anemiam, clorosim et organicas feminarum
perturbationes:

Sanatorium Pilulae Ferrugineae.

MARCA REGISTRADA

Veneunt in pharmacopolis et specificorum sedibus.

Cerae liturgicae auctoratae

justa decretum

Sacrae Rituum Congregationis

FILII J. SILVESTRE

ALBAIDA (Valencia) (España)